

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Δ/ση : Λ. Κνωσού 6, Ηράκλειο
Τ.Κ. : 71306
Πληρ. : Θεοδοσάκη Πόπη
Λημνίου Κων/να
Μακράκη Μαριάννα
Τηλ. : 2810 302453
2810 347292-3
Fax. : 2810 347299
e-mail : nomikiypost@kritis.pde.sch.gr

Ηράκλειο, 31-03-2016
Αρ.Πρωτ.:3462

- ΠΡΟΣ:**
1. Διευθύνσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης Κρήτης.
 2. Διευθυντές/τριες των σχολικών μονάδων όλων των τύπων των Δ/νσεων Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης και Υπηρεσίες αρμοδιότητας των παραπάνω Διευθύνσεων. *(δια των αρμοδίων Δ/νσεων.)*
 3. ΚΕ.Δ.Δ.Υ. Κρήτης
 4. Κ.Π.Ε. Κρήτης
 5. Σχολείο Ευρωπαϊκής Παιδείας
- ΚΟΙΝ.**
1. Προϊστάμενο Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης Π.Ε
 2. Προϊστάμενο Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης Δ.Ε
 3. Γραφείο Σχολικών Συμβούλων Π.Ε. Κρήτης
 4. Γραφείο Σχολικών Συμβούλων Δ.Ε. Κρήτης

ΘΕΜΑ: «Τοποθέτηση συστημάτων βιντεοπιτήρησης σε σχολεία»

Κατόπιν δημοσιευμάτων στον τοπικό τύπο και σχετικών καταγγελιών που υπεβλήθησαν στην υπηρεσία μας και αφορούν την παράνομη τοποθέτηση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης στα δημόσια σχολεία, σας ενημερώνουμε τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (ΦΕΚ Α'50 10.4.1997), τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997 ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.

Το άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 3917/2011 «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν.2472/1997» (ΦΕΚ Α 133/2006) ορίζει τα εξής: «Η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή

ήχου ή εικόνας από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 και τις **κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».**

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εξέδωσε την [Γ/ΕΞ/2274/ 31-03-2011 Απόφαση, γνωστή ως 1/2011 Οδηγία](#), με τίτλο «Χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών» η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ τ. Β΄ 548. Σκοπός εκδόσεως της παραπάνω Οδηγίας είναι να καθορίσει τις ελάχιστες προϋποθέσεις βάσει των οποίων επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της παραπάνω οδηγίας «ως συστήματα βιντεοεπιτήρησης, στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ορίζονται τα συστήματα που είναι μόνιμα εγκατεστημένα σε ένα χώρο, λειτουργούν συνεχώς ή σε τακτά χρονικά διαστήματα και έχουν τη δυνατότητα λήψης ή/και μετάδοσης σήματος εικόνας ή/και ήχου από τον χώρο αυτό προς έναν περιορισμένο αριθμό οθονών προβολής ή/και μηχανημάτων καταγραφής. Η μετάδοση της εικόνας μπορεί να γίνεται με απευθείας σύνδεση της κάμερας στην οθόνη προβολής ή/και στο μηχάνημα καταγραφής ή μέσω εσωτερικού δικτύου ή μέσω διαδικτύου για περιορισμένο όμως αριθμό νομιμοποιούμενων προς τούτο αποδεκτών.»

Η παραπάνω οδηγία στο άρθρο 10 με τίτλο «**Υποχρέωση γνωστοποίησης**» ορίζει τα εξής:

«1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας **υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης** πριν την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997 (βλ.παραπάνω). Στο πλαίσιο αυτό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εκθέτει με σαφήνεια το σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που προτίθεται να συλλέξει και τους τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών. Ειδικότερα, ο σκοπός ή οι σκοποί επεξεργασίας πρέπει να είναι συγκεκριμένοι και επαρκώς αιτιολογημένοι ώστε να καθίσταται σαφές ότι η επεξεργασία είναι πρόσφορη και αναγκαία και ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.

2. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιλαμβάνει σύντομη περιγραφή των τεχνικών μέσων που θα χρησιμοποιηθούν και των μέτρων που έχουν προβλεφθεί για

την προστασία του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει επίσης να γνωστοποιεί τον χρόνο τήρησης των δεδομένων, εφόσον για ειδικούς, συγκεκριμένους και επαρκώς αιτιολογημένους λόγους που σχετίζονται με τον σκοπό της επεξεργασίας, επιδιώκει την τήρηση των δεδομένων που συλλέγονται για χρονικό διάστημα διαφορετικό από αυτό που ορίζεται στο άρθρο 8 της παρούσας Οδηγίας.»

Στο άρθρο 18 της παραπάνω οδηγίας με τίτλο «**Σχολεία και λοιποί χώροι όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι**» ορίζονται τα εξής:

«1. Η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικοί σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων.

Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

2. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο δεν λειτουργεί. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, έτσι ώστε να γνωρίζουν πλήρως όλοι οι μαθητές και οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο/φροντιστήριο δεν παρακολουθούνται.

3. Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις σχολικών εγκαταστάσεων μεγάλης έκτασης, όπου δεν είναι πρακτικός ο έλεγχος των απομακρυσμένων σημείων των εγκαταστάσεων με ηπιότερα μέσα (π.χ. φύλακες), είναι δυνατόν να επιτραπεί η λειτουργία των καμερών που εστιάζουν στα απομακρυσμένα σημεία και κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου, μετά από έγκριση της Αρχής.

4. Τα δεδομένα που καταγράφουν οι κάμερες πρέπει να διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα. Σε περίπτωση συμβάντος εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 8. [Το άρθρο 8 ορίζει: «2. Σε περίπτωση συμβάντος (π.χ. κλοπή, ληστεία, ξυλοδαρμός) σε βάρος του προσώπου ή των αγαθών του υπεύθυνου επεξεργασίας, αυτός επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το

συγκεκριμένο συμβάν σε χωριστό αρχείο για 30 ημέρες. 3. Αν το συμβάν αφορά τρίτον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες για 3 μήνες. 4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που το συμβάν αφορά τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας και χρήζει περαιτέρω διερεύνησης (π.χ. διερεύνηση απάτης ή διαφθοράς στο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου μιας τράπεζας), ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στην Αρχή το αναγκαίο χρονικό διάστημα τήρησης των εικόνων.]

Η διαχείριση του συστήματος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

5. Η απόφαση για την εγκατάσταση και τη λειτουργία του συστήματος πρέπει να λαμβάνεται από το αρμόδιο όργανο για τη διοίκηση του σχολείου, αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων όπου υπάρχουν.

6. Προτείνεται η λειτουργία του συστήματος να πραγματοποιείται κατ' αρχήν δοκιμαστικά, **αφού προηγουμένως γνωστοποιηθεί στην Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 10 της παρούσας Οδηγίας** (βλέπε παραπάνω), προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις επιπτώσεις του στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και την ιδιωτική ζωή των μαθητών. Στη συνέχεια η λειτουργία του συστήματος πρέπει να αξιολογείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν **το ένα έτος**, και να σταθμίζεται κάθε φορά εκ νέου η αναγκαιότητα λειτουργίας του. Τα στοιχεία τα σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος πρέπει να είναι διαθέσιμα στην Αρχή. Οι μαθητές, οι γονείς τους, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί εργαζόμενοι στο σχολείο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά.»

Περαιτέρω σας επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6.1 της παραπάνω οδηγίας «κατά την επιτήρηση της περιμέτρου κτιρίων με σκοπό την ασφάλεια προσώπων ή/και αγαθών (π.χ. προστασία της ιδιοκτησίας από φθορές), **απαγορεύεται η λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια**, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος παρακολούθησης των περαστικών.»

Επίσης σας επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3.2.α της παραπάνω οδηγίας, **δεν** συνιστά "επεξεργασία" προσωπικών δεδομένων υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν. 2472/1997, η **λειτουργία απλών συστημάτων ελέγχου εισόδου χωρίς καταγραφή, που ενεργοποιούνται κατόπιν συγκεκριμένης ενέργειας του εισερχομένου** (π.χ. θυροτηλέφωνα-θυροτηλεοράσεις), δεδομένου (και υπό την προϋπόθεση) **ότι δεν πραγματοποιείται συνεχής λήψη εικόνας ή/και ήχου.** Επομένως σε αυτές τις περιπτώσεις δεν εφαρμόζεται η οδηγία.

Συνεπώς, από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι η τοποθέτηση καμερών **σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους των σχολικών κτιρίων δεν είναι σύννομη** χωρίς τη τήρηση της διαδικασίας που περιγράφεται.

Σε κάθε περίπτωση, για την τοποθέτηση καμερών **είναι υποχρεωτική η γνωστοποίηση και η επικοινωνία με την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.**

Σημειώτεον ότι παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία περί Προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επισύρει διοικητικές, ποινικές και πειθαρχικές κυρώσεις.

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα την [1/2011 Οδηγία της Αρχής](#) και παρακαλούμε για την πιστή τήρησή της.

Επίσης μπορείτε να ενημερωθείτε από σχετικές με το θέμα αποφάσεις της Αρχής, όπως την ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 77/2009 με θέμα την εγκατάσταση καμερών σε παιδικές χαρές του Δήμου Αθηναίων (Μπορείτε να κατεβάσετε το αρχείο [εδώ](#).) και την ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 27/2008- με θέμα τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης σε χώρο σχολικών συγκροτημάτων (Μπορείτε να κατεβάσετε το αρχείο [εδώ](#)), καθώς και τη Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 για την Προστασία των Δεδομένων (πρόκειται για γνωμοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) με θέμα την προστασία προσωπικών δεδομένων παιδιών (γενικές κατευθυντήριες γραμμές και η ειδική περίπτωση των σχολείων) (Μπορείτε να κατεβάσετε το αρχείο [εδώ](#)).

Για περαιτέρω διευκρινήσεις και επίλυση τυχόν αποριών, μπορείτε να επικοινωνείτε με το Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κρήτης.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη του Γραφείου
Νομικής Υποστήριξης
της Π.Δ.Ε. Κρήτης
Καλλιόπη Θεοδοσάκη

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ